

Sivistysvaliokunnalle

HE 224/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Suomen Vanhempainliitto kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen asiantuntijalausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle varhaiskasvatuslain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatuslakia siten, että nykyisen ilmoitusmenettelyn sijaan laissa säädettäisiin yksityisen päiväkotitoiminnan luvanvaraisuudesta. Toiminnan aloittaminen tai olennaisen muutoksen toteuttaminen edellyttäisi lupaviranomaisen hyväksyntää. Yksityinen perhepäivähoito jäisi edelleen ilmoitusmenettelyn piiriin.

Luvanvaraistaminen vahvistaa lapsen etua, yhdenvertaisuutta ja varhaiskasvatuksen laatua

Esityksellä tavoitellaan yksityisen päiväkotitoiminnan laadun turvaamista ja pyritään varmistamaan varhaiskasvatuslain toteutuminen yksityisessä päiväkotitoiminnassa. Luvanvaraistamisen tavoitteena on vahvistaa yksityisen varhaiskasvatuksen ennakkollista valvontaa siirtämällä valvonnan painopiste ennakkollisen valvonnan puolelle. Eri viranomaisten roolia tarkennetaan lupaprossissa. Esityksen tavoitteena on myös yhdenmukaistaa viranomaismenettelyä luvan saamiseksi sekä säännellä voimassa olevaa lakia luvan saamisen ja mahdollisen menettämisen edellytyksiä. Esityksen tavoitteena on myös yhdenmukaistaa koko koulutusjärjestelmää luvanvaraisuuden osalta huomioiden kuitenkin päiväkotitoiminnan erityispiirteet.

Suomen Vanhempainliitto pitää esityksen yleisiä tavoitteita kannatettavina. Vanhempainliitto kannattaa yksityisen päiväkotitoiminnan luvanvaraistamista ja näkee painopisteen muuttamisen ennakkolliseen valvontaan hyvänä muutoksena. Luvanvaraistamisella vahvistetaan lapsen etua, yhdenvertaisuutta ja varhaiskasvatuksen laatua.

Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Ehdotuksen mukaan keskeisimmät muutokset luvanvaraisuudessa liittyvät prosessin kulkuun. Lupaviranomaisen tulee hyväksyä päiväkotitoiminnan aloittaminen ja toiminnassa tapahtuva olennainen muutos. Kunta ei voisi todeta vaatimusten täyttymistä toiminnan aloittamiseksi kuten nykyisellään toimitaan, vaan kuntien tehtävänä olisi lupaviranomaisen pyynnöstä tarvittavien tarkastusten toimittaminen.

Vanhempainliitto pitää prossin sujumisen kannalta hyvänä sitä, että luvanvaraisuuteen liittyvässä prosessissa yksityisen varhaiskasvatuksen järjestäjät ja tuottajat eivät joutuisi selvittämään yleisten edellytysten täyttymistä kuin ainoastaan ensimmäisen päiväkodin lupakäsittelyn yhteydessä. Tärkeä vaade

on kuitenkin se, että edellytysten tulee täyttyä koko toiminnan ajan. palveluntuottajan velvollisuutena tulee olla vaade ilmoittaa lupaviranomaisille yleisissä edellytyksissä tapahtuneista muutoksista.

Keskittäminen tehostaa ja yhdenmukaistaa ratkaisukäytäntöä

Hallituksen esityksessä tuodaan esiin lupakäsittelyn keskittäminen yhteen aluehallintovirastoon. Vanhempainliitto kannattaa keskittämistä sen tuomien hyötyjen perusteella, keskittäminen tehostaa julkisen hallinnon toimintaa ja yhdenmukaistaa lupaviranomaisen ratkaisukäytäntöä. Keskittämistä on perusteltu erityisellä osaamisella ja on perusteltua, että tällainen osaaminen kertyy yhdelle viranomaiselle.

Vanhempainliitto näkee hyvänä kehityksenä sen, että käyttöön otettavan Soteri-rekisterin myötä luvan haku siirtyy järjestelmään. Järjestelmän käyttö sujuvoittaa ja tehostaa prosessia sekä lupaa hakevan palveluntuottajan että luvan myöntävän viranomaisen kannalta.

Vanhempainliitto pitää tärkeänä sitä, että kuntien ja aluehallintoviraston välillä tehdään jatkossa tiivistä yhteistyötä ja kunnat ovat tietoisia kulloinkin vireillä olevista lupaprosesseista.

Kunnilla on lakisääteinen vastuu järjestää varhaiskasvatuspalvelua alueellaan, kunnalle kuuluu myös vastuu palveluntuottajan valvonnasta. On välttämätöntä, että kunnalla on riittävästi tietoa ja mahdollisuus ennakoita myös yksityisessä palveluntuotannossa tapahtuvia muutoksia.

Vaikutukset lapseen ja perheisiin

Lasten edun näkökulmasta tarkasteltuna on perusteltua, että lapseen kohdistuvan elinkeinon säätely nojaa vahvasti ennakkoliseen valvontaan. Näin pystytään paremmin turvaamaan lapsille ja perheille yhdenvertaisesti laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja. Perheiden tulee voida luottaa yksityisen varhaiskasvatuksen järjestäjän edellytyksiin tuottaa laadukasta ja asianmukaista palvelua.

Helsingissä 21.2.2022

SUOMEN VANHEMPAINLIITTO

Saija Ohtonen-Jones

Toiminnanjohtaja

Merja Korhonen

Varhaiskasvatuksen asiantuntija